

Επίκαιρα

Θέματα Συνταγματικού Δικαίου

Υπεύθυνος ύλης: Ξενοφών Κοντιάδης

Ιούνιος 2011, Τεύχος 4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα βιβλία

- ◆ «Το Μέλλον του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Συνταγματικές και Πολιτικές Διαστάσεις», επιστημονική επιμέλεια: Ξενοφών Κοντιάδης, Φίλιππος Σπυρόπουλος

Εκδηλώσεις

- Τελετή αναγόρευσης του Κωνσταντίνου Τσουκαλά σε Επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Προγράμματα

- Εκπόνηση νομικών μελετών για την παρακολούθηση εφαρμογής θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του δικτύου FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal Experts)

Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα

Brown, Governor of California, et al. v. Plata et al., 23 Μαΐου 2011

Με μια απόφαση σταθμό (BROWN, GOVERNOR OF CALIFORNIA, ET AL. v. PLATA ET AL., 23 Μαΐου 2011) το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ έκρινε ότι ο υπερπληθυσμός στις φυλακές της Καλιφόρνια έχει ως αποτέλεσμα τη βάνανυση και ασυνήθιστη τιμωρία, παραβιάζοντας την Όγδοη Τροποποίηση του Συντάγματος, και επέβαλε στην κυβέρνηση να αποφυλακίσει περίπου 32.000 κρατούμενους μέσα στην επόμενη διετία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ακόλουθα αποσπάσματα: Ο δικαστής Kennedy εξέφρασε την πλειοψηφία:

«Η υπόθεση αυτή έχει ως αφετηρία σοβαρές παραβιάσεις του Συντάγματος στο σωφρονιστικό σύστημα της Καλιφόρνια. Οι παραβιάσεις αυτές συνεχίζονται εδώ και χρόνια. Και παραμένουν χωρίς θεραπεία. Η υπόθεση οδηγήθηκε ενώπιόν μας από ένα Τριμελές Δικαστήριο της Καλιφόρνια, το οποίο εξέδωσε απόφαση επιβάλλοντας στην κυβέρνηση να θεραπεύσει νομικά δύο συνεχιζόμενες παραβιάσεις της απαγόρευσης βάνανυσης και ασυνήθιστης τιμωρίας, που είναι δεσμευτική για τις Πολιτείες σύμφωνα με τις εγγυήσεις του κράτους δικαίου που περιλαμβάνει η 14η Τροποποίηση. Οι παραβιάσεις αφορούν κρατούμενους με σοβαρές ψυχικές διαταραχές και κρατούμενους με σοβαρά προβλήματα υγείας. Μετά από χρόνια δικαστικών διεκδικήσεων έχει καταστεί εμφανές ότι δεν μπορεί να διασφαλισθεί αποτελεσματική προστασία ενάντια στις παραβιάσεις του Συντάγματος, αν δεν υπάρξει μείωση του πληθυσμού των φυλακών. Την εξουσία να διατάξει μια τέτοια μείωση είχε το Τριμελές Δικαστήριο.

Τα υψηλά ποσοστά υποτροπής στο έγκλημα δείχνουν ότι η λανθασμένη ή πρόωγη αποφυλάκιση έστω και ενός κρατουμένου μπορεί να οδηγήσει στη διάπραξη νέου εγκλήματος. Η αποφυλάκιση κρατουμένων σε ευρεία κλίμακα αποτελεί αδιαμφισβήτητα πολύ σοβαρό ζήτημα. Τη χρονική στιγμή της δίκης οι φυλακές της Καλιφόρνια είχαν περίπου 156.000 κρατούμενους. Αυτό σημαίνει περίπου τους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

διπλάσιους από εκείνους για τους οποίους είχαν σχεδιασθεί. Η αναγκαία μείωση του πληθυσμού των φυλακών δεν έχει προηγουμένο σε έκταση. Το ίδιο ισχύει και για τη συνεχιζόμενη βλάβη που προκύπτει από τη διαρκή παραβίαση του Συντάγματος. Εδώ και χρόνια η ιατρική και ψυχιατρική περίθαλψη που παρέχεται στις φυλακές της Καλιφόρνια υπολείπεται των ελάχιστων προδιαγραφών που επιτάσσει το Σύνταγμα και δεν καλύπτει στοιχειώδεις ανάγκες περίθαλψης των κρατουμένων. Άσκοπο μαρτύριο και θάνατοι υπήρξαν το καταγεγραμμένο αποτέλεσμα. Κάθε προσπάθεια να θεραπευθούν οι παραβιάσεις βρήκαν εμπόδιο το σοβαρό υπερπληθυσμό των φυλακών. Οι πρόσκαιρες βελτιώσεις στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης υπήρξαν τελικά αλυσιτελείς λόγω των μακροχρόνιων συνεπειών του υπερπληθυσμού.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η φωτογραφία αυτή αποτελεί τμήμα της απόφασης.

Ο υπερπληθυσμός εξάντλησε τους περιορισμένους πόρους του προσωπικού των φυλακών, επέβαλε ανάγκες που υπερέβαιναν τις υποδομές ψυχιατρικής και ιατρικής περίθαλψης και δημιούργησε τόσο ανθυγιεινές συνθήκες ώστε κατέστη δύσκολο ή αδύνατο να επιτευχθεί οποιαδήποτε πρόοδος στην υγειονομική φροντίδα. Ο υπερπληθυσμός αποτελεί τη βασική αιτία για την παραβίαση ενός συνταγματικού δικαιώματος και συγκεκριμένα προκαλεί βαρεία και παράνομη κακομεταχείριση των κρατουμένων, λόγω σοβαρής ανεπάρκειας στην παροχή ιατρικής και ψυχιατρικής περίθαλψης. Το Δικαστήριο, λοιπόν, αποφασίζει ότι η διαταγή του Τριμελούς Δικαστηρίου για μείωση του πληθυσμού των φυλακών ήταν απαραίτητη.

Ως αποτέλεσμα των πράξεών τους, οι κρατούμενοι στερούνται δικαιώματα που σχετίζονται με την προσωπική ελευθερία. Ο νόμος, όμως, και το Σύνταγμα απαιτούν να τους αναγνωρίζονται

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακουράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

κάποια άλλα δικαιώματα. Οι κρατούμενοι διατηρούν την ουσιαστική ανθρώπινη αξία που ενυπάρχει σε όλα τα πρόσωπα. Αυτός ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου αποτέλεσε το θεμέλιο της απαγόρευσης των βάναντων τιμωριών που επιτάσσει η Όγδοη Τροποποίηση του Συντάγματος. Με τη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας η πολιτεία αφαιρεί από τους κρατούμενους τη δυνατότητα να καλύπτουν οι ίδιοι τις ανάγκες τους. Οι κρατούμενοι είναι εξαρτημένοι από την πολιτεία για τη παροχή τροφής, ρουχισμού και ιατρικής περίθαλψης. Όπως ακριβώς ένας κρατούμενος μπορεί να πεθάνει από αστία αν δεν του παρασχεθεί τροφή, έτσι μπορεί να υποφέρει και να πεθάνει αν δεν του παρασχεθεί επαρκής ιατρική περίθαλψη. Συνθήκες φυλάκισης οι οποίες στερούν από τους κρατούμενους τα βασικά μέσα για την επιβίωσή τους, συμπεριλαμβανομένης και της επαρκούς ιατρικής περίθαλψης, δεν συμβιβάζονται με την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και δεν έχουν θέση σε μια πολιτισμένη κοινωνία. Αν η κυβέρνηση αποτύχει να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωσή της, τα δικαστήρια έχουν την ευθύνη να επανορθώσουν την παραβίαση της Όγδοης Τροποποίησης. Τα δικαστήρια πρέπει να έχουν επίγνωση του συμφέροντος της πολιτείας για τιμωρία, πρόληψη της εγκληματικότητας και σωφρονισμό, καθώς και της αναγκαιότητας σεβασμού των αποφάσεων πεπειραμένων και εξειδικευμένων διευθυντών φυλακών, που αντιμετωπίζουν τη δύσκολη και επικίνδυνη αποστολή να στεγάζουν μεγάλο αριθμό καταδικασμένων εγκληματιών. Όμως τα δικαστήρια δεν πρέπει να αφίστανται της υποχρέωσής τους να προασπίζουν τα συνταγματικά δικαιώματα όλων, συμπεριλαμβανομένων και των κρατούμενων.»

Ο δικαστής Scalia μειοψήφισε, ακολουθούμενος από τον δικαστή Thomas:

«Το Δικαστήριο σήμερα αποδέχεται την πιο δραστική διαταγή λήψης προσωρινών μέτρων στην ιστορία αυτού του έθνους: μια προσωρινή διαταγή, σύμφωνα με την οποία η Καλιφόρνια καλείται να απελευθερώσει τον εκπληκτικό αριθμό των 46.000 καταδικασμένων εγκληματιών. Κάθε τόσο άγεται ενώπιόν μας μια υπόθεση της οποίας η σωστή επίλυση είναι τόσο προφανής λόγω παράδοσης και λόγω κοινής λογικής, ώστε η απόφαση διαπλάθει δίκαιο –και όχι το αντίστροφο. Θα πίστευε κανείς ότι πριν εγκρίνει την απόφαση ενός πολιτειακού δικαστηρίου να οδηγήσει στην απελευθέρωση 46.000 καταδικασμένων εγκληματιών, το Δικαστήριο αυτό θα κατέβαλε κάθε προσπάθεια να ερμηνεύσει με τέτοιο τρόπο τη νομοθεσία ώστε να αποφευχθεί το εξωφρενικό αυτό αποτέλεσμα. Αντίθετα, σήμερα το Δικαστήριο αγνοεί την αυστηρή διατύπωση της επίμαχης νομοθεσίας και τους περιορισμούς που θέτει το Σύνταγμα στους δικαστές, καταλήγοντας να θεωρήσει σύμφωνο με το Σύνταγμα αυτό τον παραλογισμό».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

Ο δικαστής Alito, καθώς και ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, μειοψήφισαν επίσης:

«Η αποφυλάκιση η οποία διατάσσεται είναι χωρίς προηγούμενο, απερίσκεπτη και αντίθετη με τη νομοθεσία. Επικυρώνοντας την κρινόμενη απόφαση, τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των κατοίκων της Καλιφόρνια. Πριν τεθεί η δημόσια ασφάλεια σε κίνδυνο θα έπρεπε να έχει ληφθεί κάθε δυνατή προφύλαξη. Φοβούμαι ότι η σημερινή απόφαση, όπως και προγενέστερες αποφάσεις αποφυλάκισης, θα οδηγήσει σε ένα θλιβερό κατάλογο θυμάτων. Ελπίζω να κάνω λάθος. Θα το μάθουμε σε μερικά χρόνια.»

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

Κυβερνητικός συντονισμός

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Κοσμήτορας Σχολής Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Επιστ. Δ/ντης Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Στον πρωθυπουργό συστηματικά προσάπτεται ελλειμματικός συντονισμός του κυβερνητικού έργου. Τις διαφωνίες που έχουν ανακύψει μεταξύ υπουργών, τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, τις αντιφατικές αποφάσεις κυβερνητικών στελεχών αρκετοί τις αποδίδουν σε πρωθυπουργική αδυναμία. Σε μια περίοδο όπου απαιτείται αποφασιστικότητα, ταχύτητα και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων, ακόμη και τα συμπολιτευόμενα μέσα επικοινωνίας, αλλά και κορυφαίοι υπουργοί, ασκούν κριτική για κωλυσιεργίες, πολυγλωσσία, έλλειψη συνοχής και κυβερνητικής αλληλεγγύης. Είναι όμως ο πρωθυπουργός υπεύθυνος για τις δυσλειτουργίες της κυβέρνησης;

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

Στα εκλογικευμένα κοινοβουλευτικά συστήματα, όπως το ελληνικό, ο ρόλος του πρωθυπουργού είναι πρωταγωνιστικός. Ο πρωθυπουργός κατά κανόνα συγκεντρώνει επιπλέον τις ιδιότητες του αρχηγού του ισχυρότερου κόμματος και του προέδρου της πλειοψηφούσας κοινοβουλευτικής ομάδας. Αυτός ορίζει και παύει τους υπουργούς κατά βούληση, επιβάλλει την κομματική πειθαρχία, χαράσσει κατ' ουσίαν την κυβερνητική πολιτική, εκπροσωπεί διεθνώς τη χώρα με αποφασιστικές αρμοδιότητες και έχει τον πρώτο και τελευταίο λόγο σε όλα τα μεγάλα θέματα της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής. Δεν είναι απλώς πρώτος μεταξύ ίσων, αλλά ο κυρίαρχος στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος.

Πώς μπορεί, ωστόσο, ένας άνθρωπος να αναλάβει ένα τόσο σύνθετο έργο και μάλιστα σε περίοδο δημοσιονομικής χρεοκοπίας και αμφισβήτησης του πολιτικού συστήματος; Ο πρωθυπουργός επιχείρησε, βέβαια, να μεταφέρει τμήμα του κυβερνητικού συντονισμού σε άλλα θεσμικά όργανα, όπως στον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης και τον υπουργό Επικρατείας και, αργότερα, στον πρώτο τη τάξει υπουργό. Όλα αυτά δεν είχαν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ούτε θα μπορούσαν άλλωστε να υποκαταστήσουν τον δικό του ρόλο. Ούτε, όμως, μπορούν να θεωρηθούν εποικοδομητικές οι αιτιάσεις που αποδίδουν το έλλειμμα κυβερνητικού συντονισμού στην προσωπικότητα ή τις ατομικές επιδόσεις του πρωθυπουργού.

Αρκεί να διαθέτει κανείς στοιχειώδη γνώση του τρόπου άσκησης των πρωθυπουργικών αρμοδιοτήτων στις ευρωπαϊκές κοινοβουλευτικές δημοκρατίες για να αντιληφθεί ότι το πρόβλημα είναι πρωτίστως συστημικό και οργανωτικό. Ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε θεσμοθετήσει ήδη από τη δεκαετία του '80 ένα ορθολογικό μοντέλο λειτουργίας της κυβέρνησης, ανεξάρτητα αν ουδέποτε το εφάρμοσε με συνέπεια, ενώ ο Κώστας Σημίτης οργάνωσε με επιμέλεια τις επιμέρους λειτουργίες του πρωθυπουργικού επιτελείου για το συντονισμό και την αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου. Όλα αυτά ατόνησαν επί πρωθυπουργίας Κ. Καραμανλή και, παρά τις σχετικές εξαγγελίες, δεν έτυχαν της δέουσας προσοχής επί Γ. Παπανδρέου.

Αντί λοιπόν να αναλώνεται πολύτιμος χρόνος σε ανούσιες ανακατανομές αρμοδιοτήτων μεταξύ υπουργείων, ίδρυση περιττών θέσεων υφυπουργών, «διορθωτικούς» ή «δομικούς» ανασχηματισμούς, προβολές βίντεο σε συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και επικοινωνιακά ευρήματα, απαιτείται η συγκρότηση ενός μηχανισμού που με διαφάνεια και σαφείς αρμοδιότητες θα υποστηρίζει τον πρωθυπουργό στον σχεδιασμό, την παρακολούθηση, τον συντονισμό και την αξιολόγηση της κυβερνητικής πολιτικής. Χωρίς ένα τέτοιο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

μηχανισμό, με τη μορφή ενδεχομένως της επί μακρόν συζητούμενης Γενικής Γραμματείας, σε όσες συσκέψεις και αν προεδρεύσει ο πρωθυπουργός, όσους ανασχηματισμούς και αν αποφασίσει, τα αποτελέσματα για τον κυβερνητικό συντονισμό θα παραμείνουν φτωχά.

πηγή: εφημερίδα ΕΘΝΟΣ, 3/5/2011

Δικαστές ή βουλευτές

Οι μισθοί, οι προκλητικές αναδρομικές αυξήσεις και οι παραιτήσεις από τις αξιώσεις

Σταύρος Τσακυράκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου

Την περίοδο που η χώρα αγωνίζεται να αποφύγει την οικονομική κατάρρευση με περικοπές σε μισθούς και συντάξεις όλων των εργαζομένων, πρώην βουλευτές διεκδικούν αναδρομικές αυξήσεις των συντάξεών τους αντίστοιχες με τις αμοιβές και συντάξεις των ανωτάτων δικαστικών. Το κονδύλι που διεκδικούν ανέρχεται σε πολλά εκατομμύρια ευρώ και πολλοί πολιτικοί, καθώς και μερίδα του Τύπου, θεώρησαν τη διεκδίκηση προκλητική και απηύθυναν έκκληση προς τους πρώην βουλευτές να παραιτηθούν από τις αξιώσεις τους. Η έκκληση για παραίτηση, ουσιαστικά, προσπερνά το θέμα της νομιμότητας ή μη της διεκδίκησης. Το νόημά της είναι ότι, ανεξαρτήτως αν είναι νόμιμες ή όχι οι αξιώσεις, στη σημερινή συγκυρία αποτελεί πρόκληση κάθε μαξιμαλιστικό οικονομικό αίτημα. Η πρόκληση είναι ασφαλώς ακόμη πιο μεγάλη αν οι αξιώσεις δεν έχουν νομικό έρεισμα. Πού βασίζονται νομικά οι αξιώσεις των πρώην βουλευτών; Δεν βασίζονται σε κάποια ρητή διάταξη νόμου που τους δίνει αυξήσεις και μάλιστα αναδρομικά, αλλά σε μια ερμηνεία του Συντάγματος που υποτίθεται ότι επιτάσσει την εξομίωση των αποδοχών των βουλευτών με αυτές των ανώτερων δικαστικών. Την ερμηνεία αυτή την έδωσαν αρχικά οι δικαστές όταν διεκδίκησαν αυξήσεις για τον εαυτό τους και στη συνέχεια την υιοθέτησε και το Μισθοδικείο. Πρόκειται για μια ερμηνεία που ξεκινά από μια παραδοσιακή συνταγματική διάταξη, την ερμηνεύει αυθαίρετα και πατώντας από λάθος σε λάθος καταλήγει σε πρωτοφανή συμπεράσματα.

Όλα ξεκινούν από την γνωστή συνταγματική διάκριση των εξουσιών. Από αυτήν οι δικαστές μας συνάγουν ότι απορρέουν η ισοδυναμία και η ισοτιμία των τριών λειτουργιών, «αφού μόνον διά της ισοδυναμίας και ισοτιμίας επιτυγχάνεται η πραγματική και αποτελεσματική διάκριση αυτών». Η ισοτιμία και ισοδυναμία με τη σειρά τους, βασικά, σημαίνουν ίσες αποδοχές μεταξύ των κρατικών λειτουργιών. Οι ίσες αποδοχές,

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

τέλος, επιβάλλουν τη συνεχή αναπροσαρμογή προς τα πάνω των αποδοχών των δικαστών ανεξαρτήτως της ύπαρξης τεθειμένων νόμων.

Το ότι η ισοτιμία και ισοδυναμία είναι εγγενή στοιχεία της έννοιας της διάκρισης των εξουσιών δεν είναι βεβαίως αυτονόητο. Αντίθετα, αυτό που συνήθως υποστηρίζεται είναι η πρωτοκαθεδρία του νομοθετικού σώματος, ο διαφορετικός και σημαντικός ρόλος που καθεμιά από τις παραδοσιακές εξουσίες επιτελούν, ο κυρίαρχος και άρα όχι ισοδύναμος ρόλος που κάθε εξουσία έχει στο δικό της φάσμα αρμοδιοτήτων. Αλλά μήπως είναι αυτονόητο ότι η ισοδυναμία και αυτονομία των τριών εξουσιών σημαίνουν και ίσες αποδοχές των λειτουργών τους; Με ποια κριτήρια προκύπτει αυτή η ισότητα στις αποδοχές; Με την ισοτιμία κύρους, το είδος της απασχόλησης, την ομοιομορφία της εργασίας; Έστω, όμως, ότι δεχόμαστε γενικά και την ισότητα στις αποδοχές. Πώς θα την εξειδικεύσουμε, με ποιον άραγε θα αντιστοιχίσουμε τον πρωτοδίκη ή τον εφέτη – με τον βουλευτή, τον γραμματέα υπουργείου ή με κάποιον άλλον; Στο ζήτημα αυτό η ευρηματικότητα των δικαστών μας ήταν αξιοθαύμαστη, αφού κατόρθωσαν να παρακάμψουν τελείως το πρόβλημα. Ξεκίνησαν από την, παραδοσιακή άλλωστε, αντίληψη ότι κανένας δημόσιος λειτουργός δεν επιτρέπεται να αμείβεται καλύτερα από τον πρόεδρο του Αρείου Πάγου. Επειδή δε οι αποδοχές των προέδρων καθορίζονται με ένα συντελεστή επί του μισθού του πρωτοδίκη (Ν. 3205/2003) έκριναν ότι κάθε μεταβολή των αποδοχών στη κορυφή αυτομάτως επιφέρει και μεταβολή στις αποδοχές όλων των δικαστών.

Πώς στην πράξη αυξήθηκαν οι αποδοχές των προέδρων των δικαστηρίων με επακόλουθο την αύξηση των αποδοχών όλων των δικαστών; Όχι βεβαίως με την ψήφιση κάποιου νόμου ή επειδή ήταν κατώτερες του Προέδρου της Δημοκρατίας ή του Πρωθυπουργού. Προέκυψε από το ότι κάποιοι δημόσιοι λειτουργοί αμείβονταν καλύτερα από τους δικαστές. Τη μία φορά ανακαλύφθηκε ότι οι αποδοχές κάποιου γιατρού του ΕΣΥ σε μια απομακρυσμένη περιοχή λόγω πολλών εφημεριών υπερέβαιναν τις απολαβές του προέδρου του Αρείου Πάγου. Την άλλη, πιο πρόσφατα, διαπιστώθηκε ότι ο πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων αμειβόταν πολύ περισσότερο από τους προέδρους των δικαστηρίων. Οι δικαστές την πρώτη φορά και το Μισθοδικείο τη δεύτερη (απόφαση 13/2006, στην οποία μειοψήφησαν και οι τρεις καθηγητές του πανεπιστημίου) δεν έκριναν ότι οι αμοιβές του γιατρού ή του προέδρου της ΕΕΤΤ παραβιάζουν την αρχή της ισότητας και άρα είναι παράνομες αλλά αποφάνθηκαν ότι οι μισθοί των προέδρων των δικαστηρίων και κατά συνέπεια όλων των δικαστών έπρεπε να αναπροσαρμοσθούν ώστε να

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

εξομοιωθούν με τις υψηλότερες αμοιβές (επεκτατική ισότητα). Το αποτέλεσμα αυτών των αποφάσεων ήταν να επιδικασθεί μια τεράστια αύξηση στις αποδοχές και τις συντάξεις όλων των δικαστών και να επιβαρυνθεί το Δημόσιο με μια δαπάνη εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ και τούτο παρά τη ρητή διάταξη του Συντάγματος (άρθρο 73 παρ. 2) που θέτει συγκεκριμένες προϋποθέσεις ακόμη και για την υποβολή στη Βουλή νομοσχεδίων που αναφέρονται σε συντάξεις. Με τον τρόπο αυτόν καταργήθηκε στη πράξη ο Ν. 3205/2003 που προσδιορίζει τον βασικό μισθό του πρωτοδίκη και με τον καθορισμό κάποιου συντελεστή προσδιορίζει το ύψος των απολαβών όλων των δικαστών. Στα χαρτιά εξακολουθεί να αναγράφεται ως βασικός μισθός ένα συγκεκριμένο ποσό. Στην πραγματικότητα, όμως, το ποσό αυτό έχει διπλασιασθεί. Προσωπικά δεν είμαι θετικιστής αλλά ομολογώ ότι, αν ένας νόμος αναφέρει έναν συγκεκριμένο αριθμό, μου είναι αδύνατο να εφεύρω ερμηνεία που να τον διπλασιάζει.

Ας μην κοροϊδευόμαστε. Στην ουσία η δικαστική εξουσία κατόρθωσε να νομοθετήσει για τις απολαβές των λειτουργών της και η ειρωνεία είναι ότι το κατόρθωμα αυτό το εμφανίζει σαν να απορρέει από τη διάκριση των εξουσιών. Το χειρότερο είναι ότι ο σφετερισμός του νομοθετικού έργου εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να περιορισθεί μόνο στις απολαβές των δικαστικών λειτουργών. Με βάση το σκεπτικό που περιγράψαμε, οι πρώην βουλευτές με τη σειρά τους ζητούν χάριν της ισοτιμίας και ισοδυναμίας να εξομοιωθούν οι συντάξεις τους με αυτές των δικαστικών. Το ίδιο φαντάζομαι μπορούν να κάνουν και οι υπουργοί, να διεκδικήσουν και αναδρομικά μάλιστα (όταν δηλαδή θα έχουν φύγει από τη κυβέρνηση) εξομοίωση των αποδοχών τους με αυτές των δικαστικών. Υποθέτω ότι το ίδιο μπορεί να πράξει όποιος δημόσιος λειτουργός είναι αρκούντως εφευρετικός ώστε να επικαλεστεί και για τη δική του περίπτωση την ισοτιμία που απορρέει από την αρχή της διάκρισης των εξουσιών.

Πώς θα ξεπεράσουμε τον παραλογισμό να ασκεί η δικαστική εξουσία δημοσιονομική πολιτική; Όχι πάντως με εκκλήσεις στο αίσθημα ευθύνης και κοινωνικής αλληλεγγύης για παραίτηση από αξιώσεις. Ο πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων κ. Χ. Αθανασίου δείχνει τον δρόμο στους πρώην βουλευτές. Απειλήσε με λευκή απεργία στην περίπτωση που περικοπεί το κατ' ευφημισμόν επίδομα ταχείας διεκπεραίωσης των δικαστικών υποθέσεων με αποτέλεσμα να μειωθεί κατά 75% η εκδίκασή τους, λες και τώρα που δουλεύουν 100% δεν έχουμε τα πρωτεία σε καθυστέρηση. Η μόνη λύση είναι να επιδείξει η νομοθετική εξουσία ανάλογη ευρηματικότητα με αυτή των δικαστών και με νομοθετικά μέτρα να ακυρώσει στην πράξη αυξήσεις που δεν προβλέφθηκαν νομοθετικά ή να

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

επιβάλει περικοπές που αφορούν εισοδήματα όχι της τάξεως ρετιρέ αλλά κεραίας του Υμηττού.

Ας μην κοροϊδευόμαστε. Στην ουσία η δικαστική εξουσία κατόρθωσε να νομοθετήσει για τις απολαβές των λειτουργών της και η ειρωνεία είναι ότι το κατόρθωμα αυτό το εμφανίζει σαν να απορρέει από τη διάκριση των εξουσιών.

πηγή: εφημερίδα «Τα Νέα», 7/5/2011

Μνημόνιο και Σύνταγμα

Κώστας Μποτόπουλος, Διδάκτωρ Συνταγματικού Δικαίου, πρ. Ευρωβουλευτής

Η οικονομική κρίση έφερε δάνειο και Μνημόνιο και το Μνημόνιο κοινωνική αμφισβήτηση και δικαστική κρίση. Οι όροι της πολιτικής και θεσμικής ζωής μεταβλήθηκαν σε βάθος και το Σύνταγμα δεν μπορούσε παρά να επηρεαστεί –και να χρησιμοποιηθεί. Έχοντας την αίσθηση ότι ούτε ο νομικός διάλογος ούτε η δημόσια συζήτηση στάθηκαν πάντα στο ύψος των περιστάσεων, επιχειρώ μια συνοπτική κωδικοποίηση του τι συνέβη και τι διακυβεύεται.

1) Το ψηφισμένο με νόμο «Μνημόνιο» (στην πραγματικότητα πρόκειται για 3 κείμενα), όσο «αναγκαστικό» και «ειδικό» κι αν είναι, όσο κι αν μας ήρθε απέξω με τη μορφή διεθνούς συμφωνίας (του τύπου μάλιστα take it or leave it), νομικά δεν βρίσκεται και δεν μπορεί να βρεθεί –το ίδιο και οι ρυθμίσεις που προκύπτουν από αυτό– πάνω ή πέρα από το Σύνταγμα. Το Μνημόνιο είναι αυτό που οφείλει να σεβαστεί το Σύνταγμα και να κριθεί βάσει του Συντάγματος και όχι το Σύνταγμα να

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

προσαρμοσθεί ή να ερμηνευθεί βάσει του Μνημονίου. Η χρήση και υπεράσπιση του Συντάγματος, και έναντι του Μνημονίου, είναι νομικό και πολιτικό καθήκον, όποια και να είναι η τοποθέτηση έναντι του Μνημονίου. Αντιστρόφως, η όποια αυτή τοποθέτηση δεν επιτρέπει αποφάνσεις περί «πρόδηλης αντισυνταγματικότητας» αν δεν εξεταστούν, με νομικά εργαλεία, οι βάσεις, οι κατ' ιδίαν διατάξεις και οι κάθε είδους λεπτομέρειες. Υπ' αυτή την οπτική, το Μνημόνιο δεν μπορεί να θεωρηθεί γενικώς «καλό» ή «κακό», το γεγονός όμως ότι η δανειακή σύμβαση, που το συνοδεύει, δεν έχει ακόμα ψηφιστεί από τη Βουλή συνιστά λόγο ιδιαίτερου προβληματισμού.

2) Νομικές πράξεις που λήφθηκαν βάσει προνοιών του Μνημονίου όχι μόνο μπορούν να ελεγχθούν δικαστικά αλλά και βρίσκονται σε φάση διενέργειας τέτοιου ελέγχου (από το Συμβούλιο της Επικρατείας αλλά και διεθνή δικαστήρια, όπως το Ομοσπονδιακό της Γερμανίας, αύριο ίσως και το Δικαστήριο της Ένωσης). Και πάλι οφείλουμε να αποφύγουμε τις πολιτικές θέσεις («κάμψη της λαϊκής κυριαρχίας», «πλειοδότες της αντισυνταγματικότητας») και να εξετάσουμε τη βασιμότητα επιχειρημάτων και αιτιολογήσεων. Από αυτή την άποψη, και έχοντας μελετήσει τόσο την αρθρογραφία και τις δημόσιες απόψεις συναδέλφων όσο και τις εισηγήσεις που δόθηκαν στη δημοσιότητα μετά τη δικάσιμο της 23^{ης} Νοεμβρίου 2010 από το Συμβούλιο της Επικρατείας, έχω μια διπλή αίσθηση. Στο μεν θεωρητικό πεδίο, εκφράστηκαν πολλές υπερβολές, τόσο εκ μέρους των υποστηριζόντων τη θεωρία «όλα βαίνουν δύσκολα αλλά καλώς», όσο και εκ μέρους όσων έκαναν λόγο περί «ντε φάκτο αντισυνταγματικής παραχώρησης κυριαρχίας» ή «Παρασυντάγματος». Όσον αφορά το δικαστικό πεδίο, αφενός μεν η νομική στήριξη από τους αιτούντες ήταν μάλλον πρόχειρη (με αποκορύφωμα την κρίση περί μη ύπαρξης εννόμου συμφέροντος από πολλούς, μεταξύ των οποίων και ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών), αφετέρου δε η αντιμετώπιση από το ανώτατο δικαστήριο υπερβολικά στενή. Περί αυτού αναγκαίες ειδικές διευκρινήσεις.

3) Η εισήγηση –και πιθανότατα η απόφαση– του Συμβουλίου της Επικρατείας αφήνει αλώβητο το όλο πλέγμα του «Μνημονίου» και απορρίπτει όλες τις αιτιάσεις για παρανομίες διοικητικών πράξεων εδραζομένων επί του Μνημονίου. Οι τρεις κρίσιμες, από νομική άποψη, αποφάνσεις είναι οι ακόλουθες: α) το «Μνημόνιο» αποτελεί «μεσοπρόθεσμο οικονομικό πρόγραμμα του ελληνικού κράτους», «δεν περιέχει κανόνες δικαίου και συνεπώς δεν έχει έννομες συνέπειες», δεν αποτελεί «Διεθνή Συνθήκη» (κατά την διεθνώς καθιερωμένη αλλά και την ενσωματωμένη στο ελληνικό Σύνταγμα έννοια), άρα δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση του το άρθρο 28 του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Μείωση του πληθυσμού των φυλακών και Σύνταγμα»
- «Κυβερνητικός συντονισμός», Ξενοφών Κοντιάδης
- «Δικαστές ή βουλευτές», Σταύρος Τσακυράκης
- «Μνημόνιο και Σύνταγμα», Κώστας Μποτόπουλος

Συντάγματος και δεν ενδιαφέρει η ψήφιση με 151 ή 181 βουλευτές (παρόλο που, σε μια ενδιαφέρουσα ενδιάμεση σκέψη, το Δικαστήριο δέχεται ότι ο τρόπος ψήφισης δεν αποτελεί *interna corporis* και θα μπορούσε να εξετασθεί), β) τα περιουσιακά δικαιώματα του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν παραβιάζονται, γιατί ισχύουν στην ελληνική περίπτωση όλες οι προϋποθέσεις του νομολογιακά καταστρωμένου (βλ. αντιμετώπιση Γερμανίας μετά την επανένωση) «δικαίου της ανάγκης»: τα μέτρα λήφθηκαν για την αντιμετώπιση ενός ιδιαίτερα σημαντικού δημοσιονομικού προβλήματος, υπάρχει δίκαια ισορροπία μεταξύ της γενικής ανάγκης και του σεβασμού της ατομικής περιουσίας, το κράτος έλαβε μέριμνα για την εξασφάλιση ενός «αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου» των πολιτών, γ) ούτε κανόνες του ελληνικού Συντάγματος παραβιάζονται, ορισμένοι μεν (άρθρο 2 περί ανθρώπινης αξιοπρέπειας, 4 περί ισότητας, 25 περί αναλογικότητας) με την ίδια επίκληση του «δικαίου της ανάγκης», άλλοι δε (άρθρα 5, 22, 23 περί οικονομικής ελευθερίας, συλλογικών συμβάσεων και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων) επειδή δεν μπορούσαν να εξεταστούν στο πλαίσιο αυτής της δίκης. Θεωρώ ότι η παραπάνω επιχειρηματολογία, στο μέτρο που εκφραστεί στην απόφαση, πάσχει σε αρκετά σημεία, κυρίως δε όσον αφορά τον – απαραίτητο κατά τη γνώμη μου- έλεγχο σεβασμού θεμελιωδών αρχών του Συντάγματος, στην πρώτη γραμμή των οποίων θα έθετα τις σχετικές με τα δικαιώματα των εργαζομένων. Όστε να θεμελιωθεί υπεράνω πάσης αμφιβολίας ότι το Κράτος Δικαίου εξακολουθεί να ισχύει και να λειτουργεί στην «Ελλάδα του Μνημονίου».

4) Για μια ακόμα φορά, έχω την αίσθηση ότι η δημόσια συζήτηση διεξήχθη σε δραματικότερους και λιγότερο ψύχραιμους τόνους από όσο της άρμοζε. Και μόνη η ύπαρξη του «Μνημονίου» συνιστά πρωτόγνωρο και αρκούντως μνημειώδες γεγονός. Η εξέταση του, καθώς και των αναμφισβήτητων αλλαγών που φέρνει στο νομικό μας σύστημα, θα μπορούσε να δώσει την ευκαιρία αυτογνωσίας και όχι καταστροφολογίας. Φοβούμαι ότι οι θεωρητικοί το απέκδυσαν πλήρως από τη συγκυρία και τις πρακτικές του συνέπειες, ενώ οι εφαρμοστές του δικαίου φοβήθηκαν μάλλον υπερβολικά το «πολιτικό κόστος». Πάλι λύσεις, ή και ανατροπές, εξ Εσπερίας αναμένονται.

πηγή: περιοδικό FORUM, τεύχος Μαΐου 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα βιβλία

- ◆ «Το Μέλλον του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Συνταγματικές και Πολιτικές Διαστάσεις», επιστημονική επιμέλεια: Ξενοφών Κοντιάδης, Φίλιππος Σπυρόπουλος

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Νέα βιβλία

- ◆ «Το Μέλλον του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Συνταγματικές και Πολιτικές Διαστάσεις», επιστημονική επιμέλεια: Ξενοφών Κοντιάδης, Φίλιππος Σπυρόπουλος, εκδόσεις Σιδέρη, Αθήνα 2011, 344 σελ.

Το αίτημα για αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου επανέρχεται σταθερά στον δημόσιο διάλογο τα τελευταία είκοσι χρόνια. Θα μπορούσε όμως, άραγε, να αντιμετωπισθεί ουσιαστικά το ευρύτερο φαινόμενο της υποβάθμισης του Κοινοβουλίου και των μεταλλαγών του κοινοβουλευτισμού με θεσμικές μόνο παρεμβάσεις, δηλαδή με τροποποίηση των διατάξεων που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Βουλής; Θα μπορούσε δηλαδή να ανατραπεί, με οποιοσδήποτε θεσμικές παρεμβάσεις, η δευτερεύουσα συμμετοχή της Βουλής στη λήψη των κρίσιμων πολιτικών αποφάσεων, ενόψει μάλιστα του ότι το πολιτικό σύστημα στη χώρα μας είναι πρωθυπουργοκεντρικό και διπολικό;

Τα ερωτήματα αυτά δεν αφορούν μόνο την ελληνική περίπτωση, αλλά απασχολούν την πολιτική και επιστημονική συζήτηση σε όλα τα κοινοβουλευτικά συστήματα εδώ και δεκαετίες. Αυτό δεν σημαίνει ότι μπορεί να γίνουν αβασάνιστα δεκτές οι αντιλήψεις που απαξιώνουν πλήρως τον ρόλο του Κοινοβουλίου, ούτε οι προσεγγίσεις περί της λειτουργίας του ως απλώς συμβολικής. Αντίθετα, αφετηριακή θέση του παρόντος τόμου είναι ότι η αναβάθμιση του Κοινοβουλίου μπορεί και πρέπει σήμερα να επιτευχθεί.

Στον τόμο περιλαμβάνονται μελέτες των: Ευάγγελου Βενιζέλου, Τάκη Βιδάλη, Παναγιώτη Καρκατσούλη, Γιώργου Κατρούγκαλου, Ξενοφώντα Κοντιάδη, Αντώνη Μακροδημήτρη, Κώστα Μαυριά, Δημήτρη Μέλισσα, Α.-Ι. Δ. Μεταξά, Κώστα Μποτόπουλου, Χρήστου Παπαστυλιανού, Αργύρη Πασσά, Μιχάλη Πικραμένου, Μιχάλη Σπυρδαλάκη, Φίλιππου Σπυρόπουλου, Γιάννη Τασόπουλου, Βασίλη Τζέμου, Χάρη Τσιλιώτη, Αλκμήνης Φωτιάδου, Κώστα Χρυσόγονου.

Το βιβλίο προλογίζει ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων Φίλιππος Πετσάλνικος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- Τελετή αναγόρευσης του Κωνσταντίνου Τσουκαλά σε Επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Εκδηλώσεις

- Τελετή αναγόρευσης του Κωνσταντίνου Τσουκαλά σε Επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Την Πέμπτη 16 Ιουνίου 2011 και ώρα 19.30, αναγορεύεται Επίτιμος Διδάκτωρ του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ο Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του Δ.Σ. του Κέντρου Ευρωπαϊκού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, **Κωνσταντίνος Τσουκαλάς**. Η τελετή θα πραγματοποιηθεί στην Αίθουσα «Γεώργιος Σάμιος» Δημοτικό Θέατρο Κορινθίων (Δαμασκηνού και Κολοκοτρώνη).

Τελετή αναγόρευσης

- Προσφώνηση από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Καθηγητή Θεόδωρο Π. Παπαθεοδώρου
- Εκφώνηση Επαίνου για το έργο και την προσφορά του τιμώμενου από τον Κοσμήτορα της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, Καθηγητή Ξενοφώντα Ι. Κοντιάδη: «Εξουσία, Κοινωνικό Κράτος και Εκπαίδευση στο έργο του Κωνσταντίνου Τσουκαλά»
- Ανάγνωση του Ψηφίσματος της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής από τον Πρόεδρο του Τμήματος, Αναπληρωτή Καθηγητή Αθανάσιο Κατσή
- Περιένδυση του τιμώμενου με το επιτηβέννιο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου από τον Πρύτανη Καθηγητή Θεόδωρο Π. Παπαθεοδώρου
- Αντιφώνηση του τιμώμενου Κωνσταντίνου Τσουκαλά, με θέμα: «Η απορρύθμιση της ηθικής»

Θα προηγηθεί, στις 18:30, επιστημονικός διάλογος προς τιμήν του, με τη συμμετοχή των:

- Αναστάσιου-Ιωάννη Δ. Μεταξά, Ομότιμου Καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ηλία Νικολακόπουλου, Καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Παναγιώτη Καφετζή, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Εκπόνηση νομικών μελετών για την παρακολούθηση εφαρμογής θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του δικτύου FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal Experts)

Νέα προγράμματα

- Εκπόνηση νομικών μελετών για την παρακολούθηση εφαρμογής θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του δικτύου FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal Experts)

Η ισότητα και η καταπολέμηση των διακρίσεων αποτελούν θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις Συνθήκες και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον τομέα αυτό έχει ανατεθεί στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (European Union Agency for Fundamental Rights), ο οποίος αντικατέστησε και επέκτεινε τη δράση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για το Ρατσισμό και την Ξενοφοβία. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, προκειμένου να παρακολουθεί συστηματικά την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας στα κράτη μέλη, διατηρεί εξειδικευμένα δίκτυα εμπειρογνομώνων, τα οποία υποβάλουν αναφορές και εκθέσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας και τις σχετικές εξελίξεις.

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, σε συνεργασία με το Κέντρο «Αντιγόνη», έχει αναλάβει από το 2008 την εκπόνηση νομικών μελετών για τα θεμελιώδη δικαιώματα στην Ελλάδα, στο πλαίσιο του δικτύου FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal Experts). Στο πλαίσιο αυτό έχει εκπονήσει σειρά νομικών μελετών σε καίρια θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως οι διακρίσεις στη βάση του σεξουαλικού προσανατολισμού, η πρόσβαση στη δικαιοσύνη, η προστασία των αντικανονικών μεταναστών, η εμπορία παιδιών, η εφαρμογή της οδηγίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων στη βάση της εθνικής καταγωγής κλπ. Οι συγκριτικές μελέτες που εκπονούνται με βάση τις εθνικές εκθέσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

http://www.fra.europa.eu/fraWebsite/home/home_en.htm.